

Beschouwingen GroenLinks-PvdA Bergeijk

Perspectievennota 2025-2028

Samen vooruit

In onze gemeente staan we voor grote uitdagingen die we alleen samen kunnen aangaan. We zijn onderdeel van de Metropoolregio Eindhoven. Hier speelt zich een schaa sprong af. We willen ervoor zorgen dat de brede welvaart van alle inwoners centraal staat tijdens de schaa sprong. De economische groei biedt kansen, maar ook risico's voor de balans binnen Brede Welvaart. We moeten dringend het woningtekort aanpakken, ongelijkheid verminderen en focussen op duurzaamheid, klimaat en biodiversiteit. De klimaatcrisis en verlies aan biodiversiteit vragen om maatregelen. Deze zaken moeten versterkt worden om gelijke kansen voor iedereen te waarborgen.

Het neoliberale beleid van de afgelopen jaren in Nederland heeft de ongelijkheid vergroot en onze uitdagingen groter gemaakt. Nu meer dan ooit hebben we een visionaire lokale overheid nodig die actie onderneemt en eerlijke transitie leidt. GroenLinks-PvdA Bergeijk blijft zich inzetten voor een gemeente die zelf haar ontwikkeling bepaalt, regie neemt, het belang van huidige en toekomstige generaties niet uit het oog verliest, én dit in samenwerking met anderen doet.

GroenLinks-PvdA Bergeijk zal moties indienen voor een eerlijke, groene en sociale samenleving, waarin iedereen kan deelnemen, nu en in de toekomst. Alleen zo bouwen we aan een gemeenschap waarin niemand wordt buitengesloten.

Betaalbaar wonen

De behoefte aan betaalbare sociale huur- en koopwoningen voor verschillende inkomensgroepen is onverminderd groot en neemt toe. Sociale huurwoningen bieden stabiliteit aan mensen met lagere inkomens, terwijl betaalbare koopwoningen starters de kans geven om hun leven met meer zekerheid en grotere onafhankelijkheid vorm te geven. Het is tijd om naast het doelgroepenbeleid te kiezen voor meer mogelijkheden om beide typen woningen binnen onze gemeente te realiseren.

Om grip te houden op woningbouwontwikkeling kunnen we gebruikmaken van het voorkeursrecht en het verder verlagen van grondprijzen voor sociale woningbouw. Door voorkeursrecht toe te passen behoudt de gemeente zeggenschap over de grond en trekken we tegelijkertijd projectontwikkelaars aan. Hierdoor ontstaat een evenwicht, waarbij zowel de gemeente als de ontwikkelaars profiteren. We moeten inzetten op een publiek-private samenwerking, waarbij het publieke belang altijd leidend is. Laten we een voorbeeld nemen aan de gemeentes om ons heen; zij doen dit en durven het wel!

Bij Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) bouwen bewoners gezamenlijk hun eigen woningen, wat niet alleen diversiteit in het woningaanbod bevordert, maar ook gemeenschapszin versterkt. Deze aanpak wordt breed gesteund in onze gemeente. Als het gaat om innovatie en omdenken kunnen we inzetten op het realiseren van micro- en flexwoningen. De praktijk in de regio toont aan dat dit soort initiatieven kunnen worden versneld door 'buitenplannen' af te wijken van een bestemmingsplan. GroenLinks-PvdA Bergeijk wil bouwen aan een toekomst waarin iedereen in onze gemeente een huis heeft en zich thuis voelt.

Duurzaamheid, Biodiversiteit en Leefomgeving

De provincie Noord-Brabant loopt voorop in biobased bouwen voor de sociale huursector. In andere gemeenten zien we voorbeelden die aantonen dat biobased bouwen sneller van de grond komt dan reguliere bouw. Bergeijk kan gezien de grote opgave op volkshuisvesting niet achterblijven en heeft genoeg innovatief talent om hier grotere stappen in te zetten. We stellen dan ook een duurzaamheidsfonds voor de bouw van sociale huurwoningen met biobased materialen voor. Dit stelt onze woningbouwcorporaties in staat om zowel duurzame als betaalbare woningen te bouwen.

Als het gaat om de dorpskernen van onze gemeente, valt er veel winst te behalen op het gebied van biodiversiteit. We hebben een voorstel om inwoners hierover meer te informeren. Op steeds meer beleidsterreinen, maar zeker op het gebied van woningbouw, natuur, milieu en klimaat is het belangrijk dat de ecologische aspecten meegewogen worden in de besluitvorming. We pleiten daarom al langer voor meer inzet van ecologische deskundigheid. Het nut hiervan werd recentelijk ook weer eens benadrukt tijdens de dorpschauw van de Weebosch. Hierbij werd ook aangedrongen op integraal beleid om de biodiversiteit in de wijken van onze kernen te versterken.

Niet alleen de dorpskernen vragen om aandacht, ook het buitengebied. We zien ontwikkelingen in de agrarische sector, met bedrijven die stoppen en anderen die verdere inzet van technologie nastreven. Maar doorgaan op dezelfde weg, met hetzelfde aantal dieren, met het vertrouwen dat techniek de oplossing is, met het gebruik van bestrijdingsmiddelen is niet de weg vooruit. Dit zowel niet voor de leefomgeving, als niet voor de boer zelf. We zouden graag zien dat boeren geholpen worden bij de transitie. Het buitengebied biedt kansen op het gebied van natuur- en landschapsversterking, recreatie, energieopwekking. Zo kunnen onze agrariërs een nieuw, toekomstbestendig verdienmodel tegemoetzien.

Kansengelijkheid en Bergeijkse Kennis Hub

Publieke voorzieningen zien wij niet als 'collectieve lasten', maar als investeringen in de samenleving. Onderwijs, sport en kunst & cultuur zijn cruciaal voor een vitale en veerkrachtige samenleving. Ze moeten voor iedereen in onze gemeente beschikbaar en toegankelijk zijn. Onze partij ziet de regionale ontwikkelingen die op ons afkomen zowel als risico als kans. Het is van groot belang om deze kans te grijpen en te investeren in publieke voorzieningen en deze juist nu te versterken. Deze voorzieningen vormen de basis van onze gemeenschap. We stellen voor de mogelijkheden te verkennen van een Kennis Hub voor onze gemeente. We bedoelen een bundeling van voorzieningen; een combinatie van informatie- en expertisecentrum, openbare ontmoetingsplek, en knooppunt van lokale samenwerking en kennisontwikkeling

Ieder kind verdient een goede start. Daarom hebben we als gemeenteraad met de juiste visie een integrale huisvestingsaanpak gerealiseerd, waarin we fors investeren in onze scholen en kindcentra. Door onze scholen op te knappen, te vernieuwen, te verduurzamen en veiliger te maken, laten we zien hoe we publieke voorzieningen versterken. We moeten helaas ook erkennen dat er nog grote problemen zijn met kansengelijkheid, laaggeletterdheid en sociale mobiliteit in onze gemeente. Deze problemen beperken de maatschappelijke participatie en economische kansen van te veel mensen.

Bestaanszekerheid

Of je nu jong of oud bent, werkend of werkzoekend, iedereen heeft recht op een fatsoenlijk en waardig leven. Als GroenLinks-PvdA Bergeijk streven wij naar een gemeente waarin bestaanszekerheid in de vorm van sociale zekerheid, zorg en welzijn voor iedereen vanzelfsprekend is. Een gemeente waar dus niemand buiten de boot valt of dreigt te vallen.

Eén van de sleutels hiervoor is een ruimhartig bestaanszekerheidsbeleid, zodat iedereen voldoende inkomen heeft voor een waardig bestaan. Een actieve aanpak om geldzorgen, armoede en ongelijkheid te voorkomen. We moeten investeren om te voorkomen dat de kloof tussen arm en rijk verder groeit. In steeds meer gemeenten zien we een verhoging van de draagkrachtnorm van 120% naar 130%. Op het Kempencongres vernamen we dat de ervaringen met de toepassing van 130% leidt tot positieve resultaten. Wij stellen voor om de financiële gevolgen van een dergelijke keuze in kaart te brengen en in Bergeijk in te voeren.

Echter alleen met een ruimhartige financiële impuls komen we er niet. De toegang tot voorzieningen in het kader van sociale zekerheid, zorg en welzijn moeten laagdrempeliger. Voor zover voorzieningen er al zijn, blijft het beroep op deze voorzieningen achter omdat het onbekend is dat regelingen er zijn, formulieren ingewikkeld zijn en de contactmogelijkheden (bijvoorbeeld uitsluitend tussen 9:00 uur en 11:00 uur telefonische bereikbaarheid), te beperkt zijn. De administratieve lasten voor de burger die een beroep doet op een voorziening moeten omlaag. Formulieren zijn zoveel mogelijk eenduidig en voor meerdere voorzieningen, zodat bewijslast wordt beperkt. Het uitgangspunt van beleid is gebaseerd op vertrouwen en zo worden mensen ook tegemoet getreden. Structureel beleid op het gebied van bestaanszekerheidsbeleid met concrete doelen en regelmatige evaluaties zijn noodzakelijk. Onze gemeentelijke communicatie moet duidelijker en eenvoudiger worden, maar in de eerste plaats moet het vooral menselijk zijn. Formulieren, zoals bij Kempenplus, moeten voor iedereen begrijpelijk zijn. Alleen zo kunnen we ervoor zorgen dat er perspectief is voor alle inwoners.

Financiële zorgen gaan gepaard met stress, onzekerheid en schaamte. Het doorbreken van deze gevolgen moet expliciet onderdeel uitmaken van het nieuwe beleid over Geldzorgen.

Op dit moment loopt er een onderzoek “Verbetering toegang sociaal domein”. We kijken uit naar het implementatieplan. Het wordt de hoogste tijd om hierin concrete stappen voorwaarts te zetten.

Zaken uit de perspectievennota 2025-2028

12 Fte extra ambtelijke capaciteit

Dit betekent dat het personeelsbestand met 10% wordt uitgebreid. Dat vinden we heel veel, zeker als we weten dat we de voorgaande jaren ook elk jaar al extra capaciteit beschikbaar hebben gesteld. De onderbouwing daarvoor in de PPN is mager te noemen. We verwachten een uitbereidere en specifiekere onderbouwing als het gaat om het uitgeven van bijna een miljoen per jaar, structureel. En rondom de extra inzet voor de Wmo vragen wij ons af waarom extra ambtelijke capaciteit nodig is als blijktbaar het nieuwe normaal is dat er minder zorg geboden wordt. Dus meer overhead, terwijl er minder zorg geleverd wordt. Die uren zouden wat ons betreft beter besteed kunnen worden een bijvoorbeeld het inhuren van ecologische deskundigheid.

PM posten

We kunnen pas beoordelen of we iets een goede besteding vinden of niet, als we een plan, inclusief de benodigde kosten daarbij hebben gezien. Op dit moment geven we dus geen carte blanche aan het college om alle PM posten uit te voeren.

Fietspad Borkselsedijk

Het gaat hierbij om het verharderen van het fietspad, naar voorbeeld van het Ploegpad, of met het soort verharding wat in de bossen van Riethoven ligt, én met permanente verlichting. Dat vinden wij geen goed idee. Het is geen belangrijke verbinding voor woon-werk of schoolverkeer, er worden meerdere zandpaden aangetast en verlichting verstoort het bosleven. Wij zullen tegen het raadsvoorstel stemmen zoals het nu is beschreven. We verzoeken het college de plannen aan te passen.

Visie op bedrijfsvoering en externe dienstverlening

Net als vorig jaar wil het college geld uittrekken voor het opstellen van een visie over de interne organisatie. Deze visie zal een verdere vertaling in de praktijk zijn van die van vorig jaar. Als we bedenken dat daar 50.000, - voor uitgetrokken wordt, is dat nog weer meer dan een halve Fte capaciteit erbij, voor de periode van een jaar. Nog meer geld te besteden aan de interne organisatie, dat lijkt ons niet nodig. Er is intern vast genoeg deskundigheid beschikbaar om een visie op te stellen.

Spreidingswet

We hebben tijdens de commissie de vraag gesteld of Bergeijk van plan is in de geest van de spreidingswet te werken, ook als deze door de landelijke politiek van tafel wordt gehaald. Vanuit solidariteitsoverwegingen met bijvoorbeeld de gemeente Cranendonck, willen we graag bevestigd zien dat we die solidariteit hebben en inderdaad werken in de geest van de spreidingswet.

Centrumvisie

We zien dat de evaluatie van de centrumvisie er aan komt. We horen veel positieve geluiden van inwoners op de pilot Bergeijkse Belevingsboulevard, die op ons voorstel is gerealiseerd. Wat ons betreft tijd om dit structureel te maken.

Pumptrackbaan

Meerdere fracties hebben over dit onderwerp vragen gesteld. Het is een onduidelijk verhaal, en de antwoorden van het college maakten het er niet duidelijker op. Op basis van wat we nu weten, kunnen wij nog niet beoordelen of we op termijn mee kunnen gaan in een raadsvoorstel

Zero Based Budgetting:

Wij zijn er voorstander van dat dit toegepast wordt en dat dit periodiek op alle budgetten wordt losgelaten.

Moties

Grondprijzen niet-indexeren voor de woningtypes sociale huur & starters

Verzoekt het college:

- De grondprijzen voor woningtypes sociale huur en starters niet te indexeren, maar gelijk te houden aan de grondprijzen van 2022 tot en met het jaar 2026.
- Bij de begrotingsbehandeling in november 2024 inzichtelijk te maken welke mogelijkheden er zijn voor het verhogen van de grondprijskorting van 65 euro per vierkante meter voor woningbouwcorporaties en ontwikkelaars.

Stimuleringsfonds Biobased bouwen in de sociale huursector

Verzoekt het college:

- Om bij de woningbouwcorporaties te verkennen welke stimuleringsmaatregelen benodigd/gewenst zijn voor de bouw met biobased materialen.
- Op basis van deze verkenning een stimuleringsfonds biobased bouwen in de sociale huursector inclusief een bestemmingsreserve bij de begroting, voor te leggen aan de gemeenteraad tijdens de begrotingsvergadering van november 2024.

Communiceren over verhoging biodiversiteit

Verzoekt het college:

- Inwoners duidelijk te informeren over biodiversiteit en groenonderhoud, inclusief de bijbehorende maatregelen, bijvoorbeeld middels informatieborden of Hoi! Bergeijk.

Ecologische deskundigheid

Verzoekt het college:

- Breder ecologisch advies in te winnen, dan uitsluitend daar waar wettelijk verplicht;
- Een inventarisatie te maken van de benodigde uren / fte voor dit bredere ecologische advies;
- In deze inventarisatie ook meenemen de optie tot een Kempenbrede samenwerking;
- In raadsvoorstellen standaard de paragraaf 'ecologisch advies' op te nemen en te gebruiken daar waar van toepassing;
- De raad hiervan een terugkoppeling te geven;

Initiatievenfonds

Verzoekt het college:

- Te onderzoeken hoe een initiatievenfonds kan worden opgezet in de gemeente Bergeijk (de gemeenten Utrecht en/of Steenberghe kunnen hiervoor als voorbeeld dienen);
- De raad hieromtrent een voorstel te doen, inclusief maatschappelijke en financiële onderbouwing;
- Dit raadsvoorstel tijdens de begrotingsbehandeling 2025 e.v. aan de gemeenteraad voor te leggen.

Bergeijkse KennisHub

Verzoekt het college:

- Te onderzoeken hoe een brede KennisHub naar het voorbeeld van andere gemeenten kan worden geïmplementeerd in de gemeente Bergeijk.
- In dit onderzoek te verkennen of Bibliotheek Bergeijk een centrale rol kan spelen binnen de KennisHub.
- Een concreet plan van aanpak op te stellen met financiële onderbouwing in samenspraak met betrokken partners.
- De uitkomsten van dit onderzoek voor te leggen aan de gemeenteraad voor de behandeling van de PPN 2026-2029.

Bestaanszekerheid naar 130%

Verzoekt het college:

- Om een financieel scenario uit te werken waarbij de meedoen/minimaregelingen (inclusief de individuele inkomensvoet) en bijzondere bijstand uitgaan van 130% van de bijstandsnorm in plaats van 120% respectievelijk 105%;
- Dit financiële scenario van 130% in vergelijking met de huidige uitgangspunten van 120% respectievelijk 105% uit te werken in een Raadsinformatiebrief en voor de behandeling van de Programmabegroting 2025 – 2028 aan te bieden aan de gemeenteraad.

Gezamenlijke bindingsactiviteit leerlingen groep 8

Verzoekt het college:

- In de Programmabegroting 2025-2028 een structureel budget op te nemen voor een jaarlijks terugkerende gezamenlijke bindingsactiviteit voor alle groep 8 leerlingen uit de gemeente Bergeijk;
- De omvang van het budget te baseren op het budget van de afgelopen 2 jaren zijnde € 5.500 per jaar;
- De idee- en besluitvorming voor de activiteit structureel te beleggen bij de Jeugdgemeenteraad.

Handelen in de geest van de spreidingswet

Verzoekt het College om:

- Te (blijven) handelen in de geest van de spreidingswet.